

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2017. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

Tijekom 2017. godine na području Dubrovačko-neretvanske županije u suradnji sa Udrugom HYLA nastavljena su terenska istraživanja i prikupljanje primjeraka za Zbirku kukaca. Glavni naglasak je bio na prikupljanju faune vretenaca, te nadopuni faune danjih i noćnih leptira. Započeto je i prikupljanje faune drugih redova kukaca poput mrežokrilaca (Neuroptera), opnokrilaca (Hymenoptera), kornjaša (Coleoptera) te ravnokrilaca (Orthoptera). Prikupljeno je tek desetak primjeraka iz navedenih redova, što trenutno nije dovoljno za formiranje zbirke, no daljnjim terenskim angažmanom i prikupljanjem u bližoj budućnosti planira se ostvariti i taj cilj.

Glavna okosnica terenskih izlazaka u 2017. godini bila je jesenska fauna te su prikupljene mnoge vrste noćnih leptira, posebice sovice, karakterističnih za jesenski period godine. Osim toga, prikupljeno je i nekoliko vrsta danjih leptira koje nisu bile prikupljene u prijašnjim terenskim izlascima. Svi prikupljeni primjerci uklopljeni su u stalnu zbirku leptira muzeja.

Najveća pažnja tijekom 2017. godine odnosila se na prikupljanje zbirke vretanaca (Odonata). Sve jedinke su lovljene entomološkom mrežom te su bile žrtvovane i preparirane prema pravilima struke. Vretenca, iako relativno malobrojna, sa tek preko 60 vrsta prisutnih na području Republike Hrvatske, predstavljaju jedne od najznačajnijih kukaca koje možemo susresti uz tekuće i stajaće vode. Dio vrsta vezan je isključivo za stajaćice, a dio za tekućice, te je iz tog razloga potrebno prilikom istraživanja posjećivati različite tipove vodenih tijela. Iznimno su dobri letači te je često vrlo teško uloviti pojedine vrste. Za potrebe izrade zbirke prikupljeno je 25 vrsta vretenaca, sa preko 60 primjeraka, što predstavlja približno 80% faune vretenaca prisutnih na području Dubrovačko-neretvanske županije. Tijekom 2018. godine planira se nastavak istraživanja i prikupljanja, a ujedno i nadopunjanje zbirke preostalim vrstama.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventiva zaštita

Tijekom 2017. godine izvršen je program *Zaštita građe Prirodoslovnog muzeja Dubrovnik* koji je uključio:

- U okviru zaštite Zbirke ptičjih jaja predmeti su pohranjeni u nove kartonske kutije te smješteni u nekorodirajući metalni ormar. Svi predmeti su fotografirani. Izrađene su nove uniformne etikete te oznake za kutije radi lakše manipulacije građom.
- Zbirka ptičjih jaja prijavljena je Ministarstvu kulture radi utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za muzejske i galerijske zbirke.
- Nabavljeni su nekorodirajući metalni ormari za pohranu građe.
- Izvršeno je izmještanje muzejske građe iz izložbenog prostora prvog kata u čuvaonicu (u nekorodirajuće ormare i police) na trećem katu. Također je izvršeno izmještanje muzejske građe iz izložbenog prostora prvog kata u izložbeni prostor drugog kata te su izrađene nove legende.
- Odrađena je redovita godišnja dezinfekcija i deratizacija svih prostorija Muzeja.
- Nabavljen je elektroubijač insekata (Insect-O-Cutor)
- Izvršena su dva godišnja pregleda zbirke, održavanje stalnih izložbi (čišćenje i mijenjanje rasvjetnih tijela te sitni popravci).

2.4. Ostalo

Redovito i kontinuirano praćenje mikroklimatskih uvjeta u čuvaonici.

Opremanje laboratorija potrebnom opremom.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

U inventarnu knjigu koja se vodi u programu FileMakerPro unesen je 31 predmet, odnosno 15 inventarnih brojeva (od PMD 2399 do PMD 2413).

3.3. Fototeka

Fotodokumentirana su sva događanja u Muzeju. U fototeku je pohranjeno 75 digitalnih fotografija.

3.6. Hemeroteka

Hemeroteka se evidentira pomoću računalnog programa *Microsoft Excel* te su obrađene 64 jedinice iz tiska i s internet portala (PMD HEM 786 – PMD HEM 849). Svaka jedinica je skenirana te trajno pohranjena na CD-u, a originali članaka su sortirani i pohranjeni u registrator. Svakoj jedinici dodijeljena je oznaka i inventarni broj.

3.9. Ostalo

Vođenje sekundarne dokumentacije sukladno zakonskim propisima: Knjiga evidencije o izložbama (PMD IZL 25 – PMD IZL 26), , Evidencija o pedagoškoj djelatnosti (PMD PE 1-17 - PMD PE 24-17) i Evidencija o izdavačkoj djelatnosti (PMD IZD 43 – PMD IZD 45).

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe / 6.2. Identifikacija/Determinacija građe

U svrhu determinacije i procjene vrijednosti Geološke zbirke učinjen je pregled i fotografiranje zbirke od strane Zorana Cukovića, suradnika Hrvatskog prirodoslovnog muzeja.

U tijeku je stručna obrada Zbirke algi, koja će nakon inventarizacije biti prijavljena Ministarstvu kulture za stjecanje svojstava kulturnog dobra.

6.3. Revizija građe

Revizija Zbirke ptičjih jaja

S ciljem utvrđivanja stvarnog stanja Zbirke ptičjih jaja prvi put je provedena revizija građe. Komisija je započela s radom u siječnju, a izvješće podnijela u veljači. Revidirani materijal pronađen je u prostorijama Muzeja za vrijeme revizije Zbirke ptica 2012. godine. Osim pridruženih etiketa o zbirci ne postoji druga dokumentacija.

U sklopu revizije obavljene su sve mjere zaštite građe.

Revizija Zbirke sisavaca

Komisija je započela s radom u siječnju, a nakon pregleda dokumentacije komisija je svoj rad nastavila u izložbenim prostorijama Muzeja gdje je popisala predmete iz Zbirke koji su već predstavljeni javnosti . Rad je nastavljen u čuvaonicama na prvom i trećem katu Muzeja.

Napomena: Isti sastav komisije izvršio je prethodni otpis dijela građe Zbirke sisavaca (u siječnju i veljači 2017.)

Revizija Zbirke gmazova i vodozemaca

Komisija je započela s radom u siječnju 2017. Nakon pregleda dokumentacije komisija je svoj rad nastavila u izložbenim prostorijama Muzeja gdje je popisala predmete iz Zbirke koji su već predstavljeni javnosti. Nakon toga komisija je svoj rad nastavila u čuvaonici na trećem katu Muzeja gdje je građa Zbirke gmazova i vodozemaca bila pohranjena. Dva predmeta komisija je pronašla u čuvaonici na prvom katu Muzeja.

Napomena: Isti sastav komisije izvršio je prethodni otpis dijela građe Zbirke gmazova i vodozemaca (u siječnju i veljači 2017.)

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Uvid u Zbirku riba (rod *Squatina*) od strane Draška Holcera iz Hrvatskog prirodoslovnog muzeja

Uvid u Zbirku ptica (vrsta *Apus pallidus*) za potrebe istraživanja Jelene Kralj sa Zavoda za ornitologiju HAZU

Uvid u Zbirku algi (rod *Fucus*) od strane Petre Lučić s Instituta za oceanografiju i ribarstvo

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Sudjelovanje na peterodnevnom međunarodnom kongresu "Aquaculture Europe 2017" u organizaciji European Aquaculture Society. Mjesto i vrijeme održavanja: Dubrovnik, 17 – 20. listopada 2017.

Sudjelovanje na trodnevnoj "Radionici o upravljanju projektnim ciklusom u svrhu bolje apsorpcije sredstava Europskog socijalnog fonda" u organizaciji Ministarstva kulture. Mjesto i vrijeme održavanja: Dubrovnik, 20. - 22. studenog 2017.

Sudjelovanje na stručnom skupu "Dani Dragutina Rucnera" u organizaciji Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Dubrovačko-neretvanske županije i Udruge BIOM. Mjesto i vrijeme održavanja: Metković, 24. studenog 2017.

6.8. Stručno usavršavanje (tečajevi, seminari, studijska putovanja, specijalizacija, stručni ispiti)

Matea Martinović položila je stručni ispit za muzejsko zvanje kustosa 5. i 6. lipnja 2017. godine pri Muzejskom dokumentacijskom centru u Zagrebu

Dubravka Tullio položila je stručni ispit za zvanje muzejskog pedagoga 5. i 6. lipnja 2017. godine pri Muzejskom dokumentacijskom centru u Zagrebu

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Mentorstvo Matei Martinović, stručno usavršavanje bez zasnivanje radnog odnosa (J. Sulić Šprem)

Mentorstvo Dubravku Tullio, muzejska pedagoginja pripravnica (A. Kuzman)

Fotografiranje smeđe čiope (inv. br. PMD 603 i PMD 612) pod UV svjetlom za potrebe istraživanja dr.sc. Jelene Kralj sa Zavoda za ornitologiju HAZU

6.12. Informatički poslovi muzeja

Redovito vođenje Facebook stranice Muzeja.

7. ZNANSTVENI RAD

7.2. Publicirani radovi

Martinović M., Bašica F., Dobroslavić T., **Sulić Šprem J.**, Bartulović V. Biometrijske karakteristike šljuke, *Macroramphosus scolopax* (Linnaeus, 1758) na području južnog Jadrana. (U tisku, Simpozij agronoma 2018.)

Dobroslavić T., Bašica F., **Martinović M.**, **Sulić Šprem J.**, Bartulović V. Biometrijske karakteristike kljunčice, *Capros aper* (Linnaeus, 1758) na području južnog Jadrana. (U tisku, Simpozij agronoma 2018.)

7.3. Znanstveno usavršavanje (magisterij, doktorat)

Sveučilište u Splitu, Sveučilišni studijski centar za studije mora, poslijediplomski doktorski studij „Primijenjene znanosti o moru“

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Naziv izložbe: **Lepidoptera**

Mjesto održavanja i prostor: Prirodoslovni muzej Dubrovnik, izložbeni prostor prvog kata

Vrijeme trajanja: od 27. siječnja do 23. listopada 2017.

Autori izložbe: **Ana Kuzman** i Toni Koren

Autori likovnog postava: **Dubravka Tullio**, Ivan Mladošić i **Ana Kuzman**

Opseg (broj eksponata): 352 primjerka danjih i noćnih leptira

Web adresa: <https://pmd.hr/hr/lepidoptera/>

Vrsta: prirodoslovna, tuzemna, samostalna

Tema: S više od 120.000 opisanih vrsta, leptiri su jedna od najvećih skupina životinja na Zemlji. Svaka od poznatih vrsta leptira razlikuje se od svih drugih vrsta po jedinstvenim osobinama životnog ciklusa, ekologije ili genetike. Leptiri, poput većine kukaca, imaju četiri razvojna stadija: jaje, gusjenicu, kukuljicu te odraslog leptira. Jaje i kukuljica mirujuć su stadiji, a gusjenice i većina odraslih leptira su aktivni i odgovorni za rasprostranjenje vrsta na nova staništa. Gusjenica je vrlo važni razvojni stadij leptira. To je stadij u kojem se leptir najviše hrani i najbrže raste. Većina gusjenica hrani se nekoliko tjedana, a potom se zakukuljuje. Nakon kukuljenja započinje proces preobrazbe gusjenice u odraslog leptira. Kod većine vrsta taj proces traje nekoliko tjedana, a neke vrste poput malog noćnog paunčeta (*Saturnia pavoniella*) u tom stadiju mogu preživjeti i nekoliko godina.

Velik broj leptira, a ponekad i njihovih gusjenica, na svojim krilima ima lažne „oči“ koje im služe kako bi zastrašili moguće predatore i pokušali ih zavarati. Ako su oči prisutne samo na donjem krilu, prilikom mirovanja leptir ih prekriva gornjim krilima. Ako pak naglo maknu gornje krilo s donjega, čini se da se oči naglo otvaraju i odaje se dojam buđenja neke veće životinje. Pokazivanjem lažnih očiju i mahanjem krila u većini slučajeva uplaše predatore pa imaju veće izgleda za preživljavanje napada.

Krila nekih vrsta leptira izrazito su crvene boje. Crvena boja u prirodi označava opasnost i poziva na oprez. Najprepoznatljiviji crveni leptiri su ivanjske ptičice (*Zygaenidae*). Odrasle ivanjske ptičice, kao i njihove gusjenice, opasne su za potencijalne predatore jer njihove gusjenice iz biljaka hraniteljica nakupljaju cijanovodike. Ako ih ptica pojede, ostat će joj vrlo loš okus u ustima i ubuduće će se kloniti kukaca crvene boje.

Ponekad ispod svjetla javne rasvjete možemo vidjeti mnoštvo noćnih leptira. Svjetlost ih ne privlači, nego otežava i onemogućuje njihovu navigaciju noću. Za orijentaciju u prostoru koriste ultraljubičastu svjetlost i nebeska tijela poput mjeseca i zvijezda. Kad opaze vatru ili umjetnu rasvjetu, bivaju omamljeni, poremeti im se navigacija te počnu letjeti prema izvoru

svjetlosti. Kada se dovoljno približe, jačina svjetlosti ih omami pa tako omamljeni ostaju u okolici izvora svjetlosti vrlo dugo, ponekad i tijekom cijele noći.

Većina odraslih dnevnih i noćnih leptira hrani se nektarom ili drugim biljnim sokovima pomoću sisala koje se sastoji od dviju cjevčica koje leptiri u mirovanju saviju ispod glave, a ispruže ga kad se hrane. Neki se leptiri u odraslom stadiju ne hrane, već žive od zaliha masnog tkiva koje je tijekom života nakupila gusjenica. Takve vrste žive mnogo kraće nego ostali leptiri, od nekoliko sati do nekoliko dana.

Leptiri pripadaju u najvažnije oprašivače biljaka. Hraneći se nektarom, prenose pelud jedne biljke na drugu. Noćni leptiri vrlo su važni jer su neke vrste specijalizirane za cvjetove koji mirise ispuštaju noću.

Danji leptiri

Danji ili dnevni leptiri (lat. Rhopalocera) većinom su srednje veliki do veliki leptiri, uglavnom šarenih boja i različitih šara na krilima. Danje leptire dijelimo u pet velikih porodica, debeloglavce (Hesperiidae), čija je glava jednako široka kao prsište, bijelce (Pieridae), čiji su pripadnici uglavnom bijele ili žute boje, plavce (Lycaenidae) koji su ime dobili zahvaljujući plavoj boji većine pripadnika porodice, velike danje leptire lastinorepce (Papilionidae) te šarenice (Nymphalidae), karakteristične po tamnijim tonovima krila, često prekrivenih očima ili drugim šarama. Na području Republike Hrvatske dosad je zabilježeno približno 197 vrsta danjih leptira.

Noćni leptiri

Noćni leptiri (lat. Heterocera) skupina su leptira koji se od danjih leptira razlikuju prvenstveno po vremenu aktivnosti tijekom noći, obliku i vrsti ticala, čvrstim i dlakavijim tijelima te tamnijoj boji krila. No ne lete sve vrste noćnih leptira isključivo noću; postoje noćni leptiri koji su aktivni i danju, što je vjerojatno sekundarna prilagodba. Većinom su to vrste žarkih boja krila, koje moguće predatore upozoravaju na to da su otrovne. Noćni leptiri vrlo su raznolika i mnogobrojna skupina i uključuju najmanje i najveće živuće leptire. Poput dnevnih leptira, i noćni leptiri posjećuju cvijeće te se hrane njima, no prvenstveno u sumrak ili noću. Naravno, i od tog pravila postoje iznimke te se neke vrste, poput velikog noćnog paučeta, u odraslom stadiju ne hrane, nego žive kraće vrijeme od rezervi masnih tkiva koje je gusjenica prikupila tijekom razvoja. Fauna noćnih leptira jako je raznolika. Na području Republike Hrvatske živi između 3000 i 4000 vrsta noćnih leptira, no cjelovit popis još uvijek ne postoji. U usporedbi s danjim leptirima, oko 5 % pripada danjima, a 95 % vrsta noćnim leptirima.

Osobitosti faune leptira Dubrovačko-neretvanske županije

Fauna leptira Dubrovačko-neretvanske županije vrlo je bogata vrstama svih skupina leptira. Idući od sjevera prema jugu, delta rijeke Neretve osobito je važno područje za higrofilne vrste leptira, posebice noćne leptire poput neretvanske medonjice (*Rhyparioides metelkana*), močvarne ljepotice (*Elophila nymphaeata*) i trstikinog crvotočca (*Phragmataecia castaneae*). Navedene vrste dobri su bioindikatori očuvanih močvarnih staništa.

Područje Dubrovnika i dubrovačkog zaleđa možemo okarakterizirati kao područje pod jakim utjecajem sredozemne klime na kojem živi velik broj mediteranskih vrsta poput vještice (*Charaxes jasius*), kleopatre (*Gonepteryx cleopatra*) ili pucavca (*Iolana iolas*). Na tom području nalazimo i inače rijetku i lokalnu vrstu, istočnog debeloglavca (*Carcharodus orientalis*). Područje Konavoskog polja jedino je krško polje na području županije. Prave mediteranske vrste poprilično su lokalne na području polja, a česte su neke vrste koje rijetko susrećemo na području županije poput mrtvačkog plašta (*Nymphalis antiopa*). Nad Konavoskim poljem nadvija se Sniježnica, na kojoj se miješaju elementi leptira Dinarida s mediteranskim vrstama. Zahvaljujući tome broj vrsta na Sniježnici vrlo je velik te ondje nalazimo vrlo rijetke vrste koje nastanjuju krške travnjake poput čistacovog debeloglavca (*Carcharodus lavathera*). Prošle je godine na području Sniježnice zabilježena i izuzetno lokalna i rijetka vrsta leptira, južni lastin rep (*Papilio alexanor*). Iako se već više od sto godina zna da ta vrsta nastanjuje područje južne Dalmacije, sve donedavno nisu postojala recentna opažanja i postojala je sumnja da je vrsta nestala s područja Hrvatske. Sada pouzdano znamo da južni lastin rep još uvijek nastanjuje područje Splitsko-dalmatinske te Dubrovačko-neretvanske županije, i to vrlo nedostupna područja poput dolina potoka ili rijeka s termofilnim klifovima ili, u slučaju Sniježnice, strmih i nedostupnih obronaka planina.

Leptiri iz Zbirke kukaca Prirodoslovnog muzeja Dubrovnik

Novoprikupljena Zbirka kukaca broji 400 primjeraka, od čega 352 danja i noćna leptira (oko 140 vrsta). Zbirka obuhvaća neke od najrjeđih vrsta šarenaca u Republici Hrvatskoj, poput mediteranskog okaša *Kirinia roxelana* (Cramer, 1777). Riječ je o južnomediteranskoj vrsti koja svoje sjeverozapadno područje rasprostranjenosti doseže na području južne Dalmacije i Hercegovine. Najstariji nalaz ove vrste datira iz 1895. godine kada je jedna jedinka zabilježena na poluotoku Pelješcu. Otada nije postojao ni jedan noviji nalaz te vrste u Hrvatskoj do 2015. godine kada je jedna zabilježena sjeverno od sela Osojnik kraj Dubrovnika. Prilikom istraživanja Neretve u 2016. godini pronađene su dvije mnogobrojne populacije s više od 30 jedinki. Također, u Zbirci je pohranjen i planinski okaš *Coenonympha*

rhodopensis Elwes, 1900, vrsta za koju nije bilo poznato da naseljava područje Dubrovačko-neretvanske županije do ovog istraživanja. Prilikom posjeta Sniježnici, vrhu Sv. Ilija u 2015. i 2016. godini, zabilježena je mnogobrojna populacija ove planinske vrste u vršnome dijelu planine. Također, vrlo značajna Natura 2000 vrsta, močvarna riđa *Euphydrys aurinia* (Rottemburg, 1775) predstavlja prvi nalaz za područje Dubrovačko-neretvanske županije, a nekoliko jedinki ove vrste je opaženo na planinskim travnjacima vršnog dijela Sniježnice u 2015. godini.

U Zbirci je pohranjena i vrsta koja je na području Republike Hrvatske zabilježena tek prije desetak godina, grčki plavac *Lycaena ottomanus* (Lefčbvre, 1830), a nalazimo je isključivo na području najjužnije Dalmacije. Neretvanska medonjica *Rhyparioides metelkana* (Lederer, 1861) jedna je od novije zabilježenih vrsta u fauni Hrvatske, a nastanjuje isključivo deltu Neretve. Vrlo je lokalna vrsta, a populacija na području Neretve tek je treća poznata populacija s područja Balkana.

Prugasti ljiljak *Hyles livornica* (Esper, 1780) jedna je od nekoliko migratornih vrsta ljiljaka koje na prostore Europe, pa tako i Hrvatske, dolaze iz Azije. Prugasti ljiljak u nekim godinama dolijeće u vrlo malim brojevima, a ponekad dolijeće velik broj primjeraka. Primjerice, tijekom lipnja 2016. godine samo u nekoliko noći istraživanja noćnih leptira na području Neretve i Konavala zabilježeno je gotovo stotinjak jedinki te inače rijetke vrste.

Korisnici: svi posjetitelji Muzeja

Naziv izložbe: **Domi sum**

Mjesto održavanja i prostor: Prirodoslovni muzej Dubrovnik, cjelokupno stubište

Vrijeme trajanja: od 11. prosinca 2017.

Autori izložbe: **Jadranka Sulić Šprem, Ana Kuzman** i Frane Čizmić

Autorice likovnog postava: **Jadranka Sulić Šprem i Ana Kuzman**

Opseg (broj eksponata): 17 muzejskih predmeta, muzejske arhivske fotografije, fotografije muzejskih predmeta te ustupljene fotografije Dubrovačkih muzeja

Web adresa: <https://pmd.hr/hr/domisum/>

Vrsta: prirodoslovna, tuzemna, samostalna

Tema: Izložba Domi sum obrađuje sve razvojne faze Prirodoslovnog muzeja Dubrovnik. Naime Domorodni muzej (preteča Prirodoslovnog muzeja Dubrovnik) osnovan je kao muzej općeg karaktera 1872., a svečano otvoren u travnju 1873. u velikoj dvorani na drugom katu Općinske palače. Nakon što je općina trebala prostore za urede 1931. donesena je odluka o preseljenju muzeja. Već iduće godine Muzej seli u novouređene prostore prvoga kata Tvrđave

sv. Ivana i mijenja naziv u Dubrovački muzej. Prirodoslovne, kulturno-povijesne, arheološke, etnografske i pomorske zbirke odvajaju se u odjele. Godine 1947. izrađuje se plan reorganizacije Muzeja. Plan uključuje izmještanje svih odjela u nove, primjerenije prostore i iziskuje velike financijske izdatke koje gradske vlasti nisu željele izdvojiti. Stoga državne institucije preuzimaju Muzej pod svoje okrilje. Muzej tada mijenja ime u Državni muzej u Dubrovniku. Godine 1952. Savjet za prosvjetu i kulturu Narodnog odbora grada donio je odluku da se Prirodoslovni odjel preseli u palaču Crijević-Pucić. Odmah po preseljenju u prizemlju palače postavljena je izložba morskih riba i beskralješnjaka, dok su ostale zbirke izložene na prvome katu. U listopadu 1957., zbog mišljenja da bi sjedinjenje prirodoslovnih ustanova rezultiralo racionalnijim korištenjem sredstava i stručnih djelatnika, Prirodoslovni odjel se izdvaja iz sastavnice Muzeja i spaja s Akvarijem u Prirodoznanstvenu ustanovu Dubrovnik. Odmah iduće godine novoosnovana ustanova se pripaja Biološkom institutu JAZU-a, a prirodoslovne zbirke sele u prostore benediktinskog samostana na otoku Lokrumu. Svečanost otvorenja postava upriličena je u svibnju 1967. Zbirke su za javnost bile dostupne sve do travnja 1979. kada je potres oštetio zgradu samostana.

Tijekom Domovinskog rata donesena je odluka da se za potrebe trajnoga smještaja prirodoslovne građe u zakup daje Androvićeva palača. Nakon rata započela je obnova zgrade, a nakon završetka obnove te realizacije privremenoga postava Prirodoslovni muzej Dubrovnik svečano je otvoren 17. ožujka 2009. Od tada po prvi put u povijesti Muzej djeluje samostalno.

S obzirom da su tijekom razvojnih faza Muzeja zbirke često tražile svoj dom, a marljivi djelatnici Muzej doživljavali domom autorice likovnog postava vođene tom idejom stubište su preuredile u predsoblje, radnu sobu, blagovaonicu i dnevnu sobu. U navedenim „prostorijama“ istaknute su biografije najznačajnijih ličnosti koje su tijekom povijesti utjecale na sudbinu prirodoslovnih zbirki. Osim javnosti već dobro poznatih ličnosti Antuna Dropca i Balda Kosića posjetitelji mogu saznati više i o djelatnicima koji su svojim zalaganjem uspjeli tijekom godina očuvati jezgru fundusa, Lucijanu Marčiću, Zori Karaman, Milivoju Ulagi, i Andriji Lesingeru.

Korisnici: Svi posjetitelji Muzeja

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

Katalog izložbe Domi sum otisnut je na 160 stranica na hrvatskom i engleskom jeziku.

Autori kataloga: Jadranka Sulić Šprem, Ana Kuzman i Frane Čizmić

Naklada: 150 primjeraka

ISBN 978-953-56794-8-6

Uz izložbu Domi sum otisnute su pozivnice (350 komada), plakati (35 komada) i deplijan (7000 komada).

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Vodstva po postavu Muzeja i izložbama

Posebno vodstvo za učenike OŠ Marina Držića povodom Svjetskog dana zaštite životinja

Posebno vodstvo na talijanskom jeziku za učenike klasične gimnazije Galileo Galilei iz Firenze.

Posebna vodstva na engleskom jeziku za studente restauracije iz programa ERASMUS, Sveučilišta u Dubrovniku.

11.2. Predavanja

Predavanja u sklopu programa Noći muzeja 2017. „Čudesni svijet noćnih leptira“ i „Leptiri Dubrovačko-neretvanske županije“

Predavanja u sklopu Festivala znanosti 2017. „Vjetar našeg priobalja“ i „Vrijeme i vrijeme“.

Predavanja u sklopu programa „Nastava u muzeju“: „Ribe“

Povodom Svjetskog dana zaštite životinja održana su predavanja namijenjena prvim razredima OŠ Marina Držića na temu zakonom zaštićenih i ugroženih životinja koje Muzej čuva u svom fundusu.

11.3. Radionice i igraonice

Raširimo krila šarenilom boja - edukativno kreativna radionica koja se ponavljala od siječnja 2017. do svibnja 2017., namijenjena predškolskom i osnovnoškolskom uzrastu. Nakon vodstva po izložbi, sudionici radionice kreativno su se izražavali oslikavajući velika papirnata krila.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: siječanj 2017. – svibanj 2017.

Broj sudionika: 250 sudionika predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta

Leptiri - sudionici radionice učili su o životnom ciklusu leptira, tj. fazama kroz koje prolaze ti zanimljivi kukci. U kreativnom dijelu radionice likovno su se izražavali crtajući leptire s obje ruke u isto vrijeme te na taj način vježbali grafo-motoriku. Tijekom radionice slušali su CD sa zvukovima iz prirode.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 21. siječnja 2017.

Broj sudionika: 15 sudionika predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta

Hajde reci lepidopterologija - edukativna je radionica u kojoj su sudionici pod povećalom promatrali leptire iz muzejske Zbirke kukaca, te su nakon vodstva po izložbi rješavali listiće s pitanjima o životnom ciklusu leptira.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 11. veljače 2017.

Broj sudionika: 11 sudionika osnovnoškolskog uzrasta

Koje je boje ljubav? - edukativno kreativna radionica u kojoj su sudionici učili o prirodnim tvarima - pigmentima kao nosiocima boje u stanicama i tkivima biljaka. Uz zanimljiv uvod profesorice biologije Bojane Hrštic i demonstraciji dobivanja boje iz kemijskih reakcija, učenici su u kreativnom dijelu radionice dobivenim pigmentima oslikavali čestitke za Valentinovo.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 14. i 15. veljače 2017.

Broj sudionika: 15 učenika 8. razreda Osnovne škole Marina Getaldića i 25 učenika 2. razreda Biskupijske klasične gimnazije Ruđera Boškovića s pravom javnosti

Maškare - Prirodoslovni muzej Dubrovnik u suradnji s dječjim vrtićem „Pčelica“ organizirao je kreativnu radionicu oslikavanja papirnatih leptira povodom dječjeg maškaranog karnevala i izložbe Prirodoslovnog muzeja Dubrovnik „Lepidoptera“. Djeca su se maškerala u polje maslačaka te su na svoje šeširiće stavili oslikane leptire i na taj način zaokružili priču i suradnju s Muzejom. Nakon karnevala posjetili su izložbu i ponovili znanje o tim prekrasnim kukcima.

Mjesto održavanja: Dječji vrtić „Pčelica“

Vrijeme održavanja: 22. veljače 2017.

Broj sudionika: 27 djece i 2 odraslih

Jaje bez ljuske – sudionici su u jednostavnom i zanimljivom pokusu koristeći ocat, jaja i boje

dobivali kemijsku reakciju u kojoj se kalcijev karbonat iz ljuske jajeta otapa u octu pri čemu jaje postane „gumeno“. Radionica je održana povodom uskrasnih blagdana.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 1. travnja 2017.

Broj sudionika: 11 sudionika predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta

Zeleni planet - povodom obilježavanja Dana planeta Zemlje održana je radionica na temu očuvanja našega planeta u suradnji s udrugom „Mame Cavtat“ i dječjim vrtićem „Konavle“. Djeca su nakon obilaska Muzeja bojala edukativne listiće s motivom planeta Zemlje.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 21. travnja 2017.

Broj sudionika: 33 djece i 6 odraslih

Kako nastaje kiša? - sudionici su u radionici povodom Festivala znanosti 2017. kojemu je tema bila „Vrijeme“, učili o kruženju vode u prirodi kroz zanimljiv pokus. Pravili su svoje oblake i kišu koristeći pjenu za brijanje i boju za hranu.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 26. travnja 2017.

Broj sudionika: 15 sudionika predškolskog uzrasta i 3 odraslih

Pretežno vedro - radionica povodom Festivala znanosti 2017. Sudionici su na jednostavan, zanimljiv i kreativan način u kolaž tehnici izrađivali vlastitu vremensku prognozu te se upoznali s meteorološkim pojmovima. Radovi nastali u ovoj radionici potom su izloženi u prostoru Muzeja.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 24. travnja 2017.

Broj sudionika: 16 sudionika vrtićkog uzrasta i 2 odraslih

Tajne muzejske čuvaonice - u organizaciji Sekcije za muzejsku pedagogiju i kuturnu akciju Hrvatskog muzejskog društva, povodom obilježavanja Međunarodnog dana muzeja i 22. Edukativne muzejske akcije, održana je edukativna radionica "Tajne muzejske čuvaonice" koja se nadovezala na temu programa EMA-e "Tajne" i ICOM-ove teme Međunarodnog dana muzeja "Muzeji i sporne povijesti: govoreći neizrecivo u muzejima". Sudionici su tijekom programa dobili uvid u staru muzejsku dokumentaciju i građu pohranjenu u čuvaonici te spoznali važnost poveznice između dokumentacije i predmeta. Također su pokušali otkriti tajne skrivene u postavu muzeja te sami donijeti zaključak o vrijednosti građe.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 17. i 18. svibnja 2017.

Broj sudionika: 29 učenika Gimnazije Dubrovnik

Što se skriva u pijesku - radionica održana u suradnji s ljetnim kampom judo kluba Ura nage. U radionici su polaznici ljetnog kampa učili od čega se sastoji pijesak, kako nastaje i gdje se sve u prirodi može pronaći. Pod mikroskopom i povećalima promatrali su morski pijesak i otkrivali što se sve u njemu krije.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 28. srpnja 2017.

Broj sudionika: 35 polaznika ljetnog kampa judo kluba Ura nage i 3 odraslih

Ljudski kostur - u nizu edukativno kreativnih radionica koristeći model ljudskog kostura, rendgenske snimke, puzzle, kolaž i kredu, sudionici su učili o sastavu, broju te o nazivima pojedinih kostiju ljudskog kostura. Također su učili koja je najveća, a koja najmanja kost u našem tijelu, te što moramo jesti da bi imali snažne i zdrave kosti.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 23. rujna i 20. listopada 2017.

Broj sudionika: 33 djece predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta

Razumjeti životinje iznutra prema van - pomoću rendgenskih snimki različitih vrsta životinja sudionici radionica su učili kako su životinje anatomiju i funkcije svojih organa prilagodile svom prirodnom okolišu. Kroz vodstvo po Muzeju djeci su se pokazali muzejski primjerci kostiju špiljskog medvjeda, lubanja vodenkonja i kralješci plavetnog kita te su na temelju istih pokušali odgonetnuti veličinu životinje. Radionice su bile uvod u nadolazeću gostujuću izložbu „Kosturi uživo“.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik, dječji vrtić Ciciban, dječji vrtić Izviđač.

Vrijeme održavanja: 30. rujna, 19., 26., 27. listopada i 10. studenoga 2017.

Broj sudionika: 158 sudionika predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta i 6 odraslih

Put u svemir - u edukativnoj radionici povodom Svjetskog tjedna svemira tražili smo odgovore na pitanja koliko ima zvijezda na nebu, zašto je Sunce vruće, što je planet, od čega se sastoji Mjesec, ima li života na Marsu i mnoga druga pitanja. Pomoću planeta na napuhivanje sudionici su učili o sunčevu sustavu te su od plastelina izrađivali Mjesec, Sunce i planete.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 6. i 14. listopada 2017.

Broj sudionika: 43 djece predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta

Riblja kost - nakon vodstva po Muzeju i obilaska postava s ribama Jadranskog mora, na primjerima kostiju riba salpe, ušate i morske mačke sudionici su mikroskopom i povećalima uočavali razlike između riba koštunjača i hrkavičnjača.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 3. i 11. studenoga 2017.

Broj sudionika: 31 dijete osnovnoškolskog uzrasta

Ribe (Nastava u muzeju) - učenici su promatrali razlike u unutarnjoj i vanjskoj građi riba hrskavičnjača i koštunjača. Učili su kako ribe održavaju plovnost u vodenom stupcu te kako im odrediti spol, starost i sastav prehrane. Pod vodstvom kustosice secirali su svježe primjerke morske mačke i širuna.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 15. studenoga 2017.

Broj sudionika: 14 učenika 2. razreda Biskupijske klasične gimnazije Ruđera Boškovića s pravom javnosti

Nekad i sad - učenici su se u radionici imali priliku upoznati s lokalnom florom i faunom determinirajući svježe prikupljene primjerke kukaca, biljaka, morskih spužvi, algi i mekušaca karakterističnih za dubrovačko podneblje. Nakon determinacije, prikupljeni materijal su po uzoru na preparatora Andriju Lesingera preparirali u kristalnoj smoli. Radionica je održana povodom izložbe „Domi sum“.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 8. prosinca 2017.

Broj sudionika: 10 učenika 1. razreda Biskupijske klasične gimnazije Ruđera Boškovića s pravom javnosti

Moćna naranča - naranča je nezaobilazno voće na blagdanskim stolovima u dubrovačkom podneblju, stoga su sudionici u božićnoj radionici Prirodoslovnog muzeja Dubrovnik učili o toj moćnoj voćki, njezinom plodu, lišću te o životnom vijeku stabla naranče. Cijedili su sok i koru iskoristili za izradu božićnih ukrasa.

Mjesto održavanja: Prirodoslovni muzej Dubrovnik

Vrijeme održavanja: 2. prosinca 2017.

Broj sudionika: 22 djece predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta i 2 odraslih

11.4. Ostalo

Tijekom 2017. godine muzejska pedagoginja Dubravka Tullio izradila je dodatne edukativne

listiće za bojanje namijenjene najmlađim posjetiteljima s motivima iz fundusa Muzeja.

Nabava ribe za edukativni program Nastava u muzeju u suradnji s lokalnim ribarima

Šestu godinu zaredom Prirodoslovni muzej Dubrovnik organizirao je Festival znanosti koji se održavao od 24. – 27. travnja 2017. godine. Tema Festivala bila je „Vrijeme“, a partneri u realizaciji su Odjel za akvakulturu Sveučilišta u Dubrovniku, Javna ustanova Rezervat Lokrum i Zajednica tehničke kulture Dubrovnik. Program Festivala uključio je:

- Radionice
„Pretežno vedro“, „LEGO/obnovljivi izvori energije“ i „Kako nastaje kiša?“
- Predavanja
„Vjetar našeg priobalja“, „Vrijeme i Vrijeme“, „Ljubičasti splavar *Janthina janthina* (Linnaeus, 1578) opet plovi oko Lokruma“ i „Od smeća do cvijeća u 100 dana“.
- Izložbu
„Onečišćenje mora plastikom-naracija konzumacije“

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU

12.1. Press

Priprema tekstova i priopćenja za medije o zbivanjima u Muzeju.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Najava programa Festivala znanosti 2017. „Radio kavana“ HRT – Radio Dubrovnik, 29. travnja 2017. (D. Tullio)

Sudjelovanje u emisiji „Radio kavana“ HRT – Radio Dubrovnik povodom otvorenja izložbe „Domi sum“, 9. prosinca 2017. (A. Kuzman, J. Sulić Šprem)

Izjava za Dubrovačku televiziju povodom otvorenja izložbe „Domi sum“, 11. prosinca 2017. (A. Kuzman, J. Sulić Šprem)

Izjava za Libertas televiziju povodom otvorenja izložbe „Domi sum“, 11. prosinca 2017. (A. Kuzman, J. Sulić Šprem)

12.3. Predavanja

Sudjelovanje na predavanju i prezentaciji u sklopu projekta „Izrada lokalnog programa za

mlade“ u organizaciji Razvojne agencije Grada Dubrovnika DURA-e. – 30. listopada 2107.

Prisustvovanje na predavanju i prezentaciji u sklopu „Dani kreativnih/kulturnih industrija Dubrovnik 2017.“ u organizaciji Razvojne agencije Grada Dubrovnika DURA-e. – 8. studenoga 2017.

12.7. Ostalo

Sudjelovanje na 36. Izložbi izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija koja je održana u sklopu 40. INTERLIBER-a.

Sudjelovanje u programu Dubrovačkog zimskog festivala.

13. MARKETINŠKA DJELANTNOST

Obavljeni svi poslovi vezani za marketinšku djelatnost Muzeja.

U ponudu muzejske prodavaonice su uvršteni novi suveniri.

Izrađen novi vizualni identitet izložbenog prostora na drugom katu u sklopu privremenog postava Muzeja

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Broj posjetitelja vodi se prema prijedlogu upitnika za evidenciju posjeta muzejima MDC-a: u 2017. godini Muzej je imao 31.725 posjetitelja, što je za 10.960 posjetitelja više nego prethodne godine.

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja (u %)

- RH – 1,2 %
- lokalna samouprava – 97,6 %
- vlastiti prihod – 1,2 %
- donacije – 0 %

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

- S obzirom na ograničen broj zaposlenika obavljani svi tehnički poslovi (ili njihova organizacija) vezani za održavanje zgrade Muzeja, postavljanje izložbi i organiziranje drugih manifestacija.
- U svrhu prikupljanja materijala za izložbu Domi sum pregledana je dokumentacija pohranjena kod obitelji Lesinger u Nedelišću. Također učinjen je i djelomični pregled zbirke pohranjenih u njihovoj kući.